

WAM

Vakblad Asset Management

#

5

nr. 05 / 2023

VEILIG WERKEN

Voor iedereen de normaalste zaak van de wereld!

Industrie, Gebouwde Omgeving, Infra
Preventie
Praktijkcases

chronic unease, het weten niet alles te kunnen weten. U neemt het besluit om het verladen van benzine tijdelijk te stoppen en vraagt het operatie team om extra checks te doen. Recent heeft u met uw collega's de werking van een noodplan geoefend. U besluit naar de locatie te gaan en het Emergency Crisis Team (ECT) te mobiliseren”.

❖ **Intermezzo - wat is een noodplan?** Een noodplan beschrijft mogelijke scenario's van zware incidenten en welke acties te nemen om escalatie te voorkomen en de situatie weer onder controle te krijgen. Een voorbeeld van een scenario is het ongecontroleerd vrijkomen van een gevaarlijke stof door bijvoorbeeld een gat in een pijp ten gevolge van corrosie. Onderdelen van de uitwerking van een noodplan zijn de notificatie, de mobilisatie van het ECT, een beeld schetsen van het incident, het in kaart brengen van de juiste stakeholders, het bepalen van acties en het monitoren van de opvolging ervan, het verzorgen van de juiste communicatie naar belanghebbenden en uiteindelijk het demobiliseren van het ECT als de situatie weer onder controle is. Een belangrijke taak van het ECT is om continue een beeld te hebben van wat er gaande is. Het regelmatig nemen van een time-out helpt daarbij.

❖ **Scenario - onduidelijkheid.** Van Dijk vervolgt de hypothese; “Terwijl u in de auto zit belt opnieuw de portier. De gemeentelijke rioolwaterzuivering heeft gebeld. Het binnenkomende rioolwater, waaronder afvalwater afkomstig van uw Brzo bedrijf, is vervuild met benzine. De bacteriën in de biologische afvalwaterzuivering kunnen dit niet aan en de zuivering werkt niet goed meer. Het stinkt er enorm. Direct daarop belt uw HSE contact persoon. Zij is gebeld door de Omgevingsdienst die onderweg is om te komen kijken wat

er aan de hand is. Enkele omwonenden hebben stankklachten ingediend. De eerste beschuldigende berichten verschijnen al op social media. Bij aankomst op uw bedrijfslocatie zijn de meeste leden van het ECT al aanwezig. U heeft de rol van Emergency Incident Manager (EIM) en u heeft er gelukkig voor geoefend”.

❖ **Intermezzo - situatie beoordeling.** Bij noodgevallen is het voor de besluitvorming door het ECT belangrijk te herkennen wat de mate van zekerheid rond de situatie is. Het Cynefin model, ontwikkeld door Snowden in 1999 toen hij bij IBM werkte en vervolgens verbeterd, kan hierbij helpen. Het model gaat uit van vier verschillende in elkaar overlappende situaties: *chaotisch*, *complex*, *ingewikkeld* en *eenvoudig*. Elke situatie vereist een andere aanpak. Het begin van een incident is meestal *chaotisch*. Het is vaak onduidelijk wat er gaande is. Informatie is beperkt en soms onjuist. De benadering is dan *act-sense-respond*. De beste aanpak is dan om onmiddellijk actie te nemen om verdere escalatie te voorkomen, en om informatie te verzamelen. In dit voorbeeldscenario wordt de operatie stilgelegd en wordt er op onderzoek uit gegaan.

Wanneer meer informatie over het incident beschikbaar is, gaat de situatie over in complex. De benadering is dan *probe-sense-respond*. Het gaat dan om onzekerheden verminderen door experimenteren en aanpassen, in combinatie met snelle flexibele reacties om de mogelijke gevolgen van het incident te beperken. Als duidelijk is wat er ongeveer gaande is wordt de situatie ingewikkeld. Daarbij is de benadering *sense-analyse-repond*. Raadpleeg vanaf dat moment experts om het probleem op te lossen. Laat hen de beschikbare gegevens analyseren en kies dan de beste handelswijze. Veelal wordt dit een toepassing van good practice.

Ten slotte als de situatie nagenoeg onder controle is, wordt de situatie *eenvoudig*. De benadering is dan *sense-categorise-respond*. Het gaat daarbij het toepassen van standaard werkprocessen en van best practices.

‘Wat je zelden doet, gaat zelden goed, als je het toch een keer doen moet’

❖ ❖ **Het Emergency Response Team gaat aan de slag.** “U heeft als EIM de rollen van de teamleden vastgesteld” vervolgt Van Dijk de hypothese. “Het hele team is goed op gang gekomen na een 15 minuten time-out waarbij het eerste beeld van de situatie werd vastgesteld. De informatie stroomt binnen. De situatie verschuift snel van *chaotisch* naar *complex*. De verbindingspersoon met operatie heeft namelijk vernomen dat er waarschijnlijk tengevolge van een passerende afsluiter benzine via het tank drainage systeem naar het afvalwatersysteem van de locatie is gelekt. De olieafscidders van het afvalwater raakten overbelast met als gevolg dat benzine naar het riool liep. Verderop in het leidingwerk is een tweede afsluiter gevonden. Na sluiting lijkt er geen benzine meer te lekken.

❖ ❖ **ECT kan weer naar huis.** Verder heeft operatie een manier gevonden om de stroom met benzine verontreinigd afvalwater naar het gemeentelijk rioolbedrijf tijdelijk te stoppen. De verwachting is dat de situatie bij de rioolwaterzuivering snel stabiliseert en het stank minder wordt. De situatie is nu verschoven van *complex* naar *ingewikkeld*. Uw experts gaan aan de slag om een oplossing te vinden om het vervuilde riolsysteem schoon te krijgen. Het wordt een slimme inzet van een vacuümzuiger zuiger waarbij uit secties

van het riool benzine / afvalwater wordt verwijderd. De HSE focal point heeft met de omgevingsdienst gesproken. Zij zijn akkoord met het plan. Als EIM heeft u de communicatie goedgekeurd naar personeel, omwonenden, overheid en de media, die is opgesteld door uw communicatie deskundige. De situatie verschuift nu naar eenvoudig en de ECT wordt gedemobiliseerd. Volgende week zal de onderhoudsorganisatie zorgen voor reparatie van de afsluiter en HSE verzamelt informatie voor het incident onderzoek en het verkrijgen van de lessons learnt”.

Van Dijk eindigt de hypothese; “Het is zaterdagmorgen. U heeft veel baat gehad bij uw eerdere oefeningen en uw weekend kan beginnen!” ❖❖

Uitgebreide informatie over het uitvoeren van noodplannen

Foto: SDN / Edwin Stoop